הַגָּהוֹת: * וְכֵן (קצת) הַיּוּ"ד שֶׁבַּשִּׁי"ן * צָרִיךְ (קצט) לִגַּע לְמַטָּה בְּשׁוּלֵי הַשִּׁי"ן (סמ"ג (עמ' כט סהג"ה)). וְלֹא יִמְשֹׁךְ הַשִּׁי"ן הָרְבֵּה, אֶלָּא (ר) * שֶׁגַּם שׁוּלֵי הַשִּׁי"ן יִהְא נִרְאֶה עַל הַתָּפָר (ברוך שאמר (פג"ה מז)): **מד** ע**תִּתְּפִלִּין הֲלָכָה לְמשֶׁה** (סד) **מִסִּינַי**, וְהֵינוּ (רא) * שֶׁיִּשִּׁים עוֹר לְמַטָּה לְכַסּוֹת פִּי הַבָּתִּים, וְנִרְאֶה כְּעֵין דַּף שֶׁל גֶּשֶׁר הַנִּקְרָא תְּתוֹרָא. פ**מַעֲבַרְתָּא דְּתְפִלִּין הֲלָכָה לְמשֶׁה מִסִּינַי**, וְהֵינוּ שֶׁעוֹר הַתְּתוֹרָא (רב) יְהֵא אֹרֶךְ מִצַּד אֶחָד וְיֵעָשֶׂה בּוֹ הַמַּעֲבַרְתָּא. כֵּיצַד, יַחְתְּכֶנּוּ בִּשְׁנֵי צְדָדִים שֶׁלֹּא תְּהֵא רְחָבָה כְּמוֹ רֹחַב הַתְּתוֹרָא, כְּדֵי (רג) שֶׁיְּהֵא נֵכֶר רְבוּעַ הַתְּתוֹרָא, וּבְאוֹתָהּ מַעֲבַרְתָּא עוֹבְרָת הָרְצוּעָה וְעַל שֵׁם כָּךְ נִקְרֵאת מַעֲבַרְתָּא. גַּם בְּתְפִלִּין שֶׁל יָד יַעֲשֶׂה תְּתוֹרָא וּמַעֲבַרְתָּא. * צ**יְגַלְגֵּל כָּל פָּרָשָׁה** (רד) **מִסּוֹפָהּ לְתְחִלָּתָהּ**, (רה) * ק**וְכוֹרְכָם** (רו) **בְּקֻלָּף** (סה) קָטָן, ר**וְיֵשׁ מַקְפִּידִין מִלְּכָרְכָן אֶלָּא** (רז) **בְּקֻלָּף כָּשֵׁר**. (רח) ש**וְהֲלָכָה לְמשֶׁה מִסִּינַי שֶׁיִּכְרוֹךְ עָלֶיהָ שֵׂעָר בְּהֵמָה אוֹ חַיָּה הַטְּהוֹרִים**. הַגָּהוֹת: (רט) וְנוֹהֲגִין לִכְרוֹךְ שֵׂעָר עַל הַפָּרָשָׁה, וְאַחַר כָּךְ כּוֹרְכִין עָלָיו קֻלָּף כָּשֵׁר, וְחוֹזְרִים וְכוֹרְכִים עָלָיו שֵׂעָר (אגור סימן (מ"ה) [ס"ח]). ת**וְנָהֲגוּ שֶׁיִּהְיֶה שֵׂעָר** (ר) **שֶׁל עֵגֶל**, א**וְאִם לֹא מָצָא שֶׁל עֵגֶל כּוֹרֵךְ בְּשֶׁל פָּרָה אוֹ שֶׁל שׁוֹר, וְרוֹחַץ הַשֵּׂעָר הֵיטֵב בְּתְחִלָּה עַד שֶׁיִּהְא נָקִי. (ריא) ב**קְצָת שֵׂעָר זֶה צָרִיךְ שֶׁיֵּרָאֶה (ריב) חוּץ

ע שם בְּגְמָרָא. פ שם. צ רַמְב"ם בְּפֶרֶק (ב') [ג'] (ה"ז) מֵהִלְכוֹת תְּפִלִּין. הָרא"ש (הל' תפילין דף קכד טור ב) וְהַמְפָרֵשׁ (הל' קטנות דף יא טור ב) וְסֵפֶר הַתְּרוּמָה (סי' רח). מֵהֵיכָא דְּהַקְפָּן (מנחות לא:) בְּעִנְיַן מְזוּזָה. ק הָרא"ש (הל' תפילין סי' ח) בְּשֵׁם שִׁמּוּשָׁא רַבָּא. ר סְמ"ק (מצוה קנג) וְסֵפֶר אֲרָחוֹת חַיִּים (סי' כו) וְהַגָּהַת מֵימוֹנִי פֶּרֶק ג' מֵהִלְכוֹת תְּפִלִּין (דפוס קושטא ה"א). ש שְׁבָת כ"ח (ע"ב) (וקי"ח) (וק"ח) (ע"א). ת שִׁמּוּשָׁא רַבָּא (בהא"ש שם דף קכג טור ב) וְרַמְב"ם (פ"ג ה"ח). א הָרי"ף אִסְטַנְדִּרְנִי (הו"ד בב"י ד"ה וכתב). ב זֹהַר פְּרָשָׁה בֹּא (ולז:).

בַּאֵר הַיטֵב

מד (סד) **דְּתְפִלִּין.** הַמְחַבֵּר כָּתַב סְתָמָא דְּהֵינוּ שִׁיְּשִׁים עוֹר לְמַטָּה, וְלֹא בֵּאֵר שֶׁיִּהְא הַתְּתוֹרָא מֵעוֹר הַבָּתִּים אוֹ אֲפִלּוּ מֵעוֹר בְּפָנִי עַצְמוֹ כְּמוֹ שֶׁנֶּהֱגוּ הַסּוֹפְרִים עַכְשָׁו, אֶלָּא מִדְּסָתַם מַשְׁמַע דְּכָל גַּוְנָא כָּשֵׁר, וְכֵן כָּתְבוּ הָרא"ש (הל' תפילין סי' ז) וְהַטּוּר דְּכָכָל גַּוְנָא כָּשֵׁר, עַיֵּן עוֹלַת תָּמִיד (ס"ק נו): (סה) קָטָן. וְאִם לֹא בֵּרְכָם כָּשֵׁר אִם אֵין לוֹ

מִשְׁנָה בְּרוּרָה

(רג) כָּשֵׁר אֲפִלּוּ לֹא הִגִּיעַ כָּל שֵׁשׁ צוּרַת הַשִּׁי"ן עָלָיו: **(קצת) הַיּוּ"ד שֶׁבַּשִּׁי"ן.** יֵשׁ מַהֲגְדוֹלִים שְׁמַחְלְקִין בֵּין שִׁי"ן הַיְמָנִי לְהַשְּׂמָאלִי, שֶׁבַּשְּׂמָאלִי אִדְּרַבָּה יַדְקְדֵק שֶׁלֹּא יִגְּעוּ הַיּוּדִי"ן בְּשׁוּלֵי הַשִּׁי"ן לְמַטָּה, אֲבָל הַמָּגֵן אַבְרָהָם (ס"ק נט) פָּסַק דְּאֵין לְחַלֵּק בֵּין הַיְמָנִי לַהַשְּׂמָאלִי, וּבְהַשְּׂמָאלִי בָּעֵינַן שֶׁשְּׁנֵי הַיּוּדִי"ן יִהְיוּ נוֹגְעִין לְמַטָּה בְּשׁוּלֵיהּ, וְכֵן כָּתַב הַפְּרִי מְגַדִּים (משז"ז ס"ק לה) דְּכֵן רְאוּי לַעֲשׂוֹת, וְכֵן כָּתַב בִּכְרֵכִי יוֹסֵף (ס"ק יד) בְּשֵׁם מַהֲרַ"י צַיְ[א]"ש (בית יהודה ח"ב סי' פח), א)וְכֵן פָּסְקוּ שְׁאָרֵי אַחֲרוֹנִים. עוֹד כָּתַב הַפְּרִי מְגַדִּים (שם), דְּיִרְאֶה שֶׁיִּהְיֶה עַל הַשִּׁי"ן צוּרַת יוּדִי"ן, לֹא קָרִין פְּשׁוּטִין בְּעָלְמָא: **(קצט) לִגַּע לְמַטָּה.** דְּבְלָאוֹ הָכִי אֵין שֵׁם שִׁי"ן עָלָיו, וּלְעִכּוּבָא הוּא אֲפִלּוּ בְּדִיעֲבַד. וּבְשִׁי"ן הַשְּׂמָאלִי אִם אֶחָד נוֹגֵעַ וְאֶחָד אֵינוֹ נוֹגֵעַ, פָּסוּל. וְעַיֵּן בְּבֵאוּר הֲלָכָה (ד"ה וכן): (ר) **שֶׁגַּם שׁוּלֵי הַשִּׁי"ן.** רְצוֹנוֹ לוֹמַר, חֲדֵיהֶן שֶׁל הַשִּׁינַיִ"ן. וְהַטַּעַם, דִּצְרִיךְ שֶׁיְּהֵא כָּל הַשִּׁי"ן נִרְאֶה, וּלְקַמָּן מַה דִּכְתִיב (דברים כח י) 'וְרָאוּ כָּל עַמֵּי הָאָרֶץ כִּי שֵׁם ה' נִקְרָא עָלֶיךָ', וְאָמַר רַבִּי אֶלְעָזָר אֵלּוּ תְּפִלִּין שֶׁבָּרֹאשׁ (מנחות לה:), 'שֵׁם ה' נִקְרָא' רָאשֵׁי תֵּבוֹת שִׁי"ן. וּכְדִיעֲבַד אִם נִכְנַס מְעַט לְתוֹךְ הַתְּתוֹרָא עַד שֶׁאֵין לוֹ עַל יְדֵי זֶה תְּמוּנַת שִׁי"ן כָּרְאוּי, צָרִיךְ עִיּוּן, וְעַיֵּן בְּבֵאוּר הֲלָכָה (ד"ה שגם): **מד** (רא) **שִׁיְּשִׁים וְכוּ'.** וַאֲפִלּוּ לְדַעַת הַסּוֹבְרִים דְּהַבָּתִּים צְרִיכִים לִהְיוֹת כֻּלָּם מֵעוֹר אֶחָד מַמָּשׁ, מִכָּל מָקוֹם לֹא בְּעֵינַן שֶׁיְּהֵא הַתְּתוֹרָא וְהַמַּעֲבַרְתָּא עִם הַבָּתִּים מֵעוֹר אֶחָד, אֶלָּא אֲפִלּוּ אִם הוּא עוֹר בִּפְנֵי עַצְמוֹ כָּשֵׁר, (רז) וְזֶהוּ שֶׁכָּתַב הַמְחַבֵּר שֶׁיָּשִׂים וְכוּ'. וּמִכָּל מָקוֹם אִם בָּאְפָשָׁרִי טוֹב לְהַדֵּר גַּם בָּזֶה לָצֵאת דַּעַת הַמַּחְמִירִין בָּזֶה, וְעַיֵּן בְּבֵאוּר הֲלָכָה (ד"ה שישים): **(רב) יְהֵא אֹרֶךְ.** וְאִם נִפְסְקָה, (רה) מֵתִר לְתָפְרָהּ: **(רג) שֶׁיְּהֵא נֵכֶר.** כִּי גַּם הַתְּתוֹרָא צְרִיכָה מִדִּין לִהְיוֹת מְרֻבָּע, וּכְמוֹ שֶׁכָּתְבוּ לְמַעְלָה בְּסָעִיף ל"ט (ס"ק קעו): **(רד) מִסּוֹפָהּ לְתְחִלָּתָהּ.** בְּעֵת שֶׁנּוֹתְנָהּ לְבֵיתָהּ, (רו) כְּמוֹ מְזוּזָה שֶׁנִּגְלֶלֶת מֵאֶחָד כְּלַפֵּי שְׁמָא וְלֹא לְהֶפֶךְ, מִטַּעַם שֶׁנִּתְבָּאֵר בְּיוֹרֶה דֵּעָה סִימָן רפ"ח: **(רה) וְכוֹרְכָם וְכוּ'.** רְצוֹנוֹ לוֹמַר לְכַתְּחִלָּה, אֲבָל אִם לֹא כָּרָכָם כָּשֵׁר בְּדִיעֲבַד אִם אֵין לוֹ אֲחֵרִים, וְעַיֵּן בְּמַחֲצִית הַשֶּׁקֶל (סק"ס) וּבְבֵאוּר הֲלָכָה (ד"ה וכורכם): (רו) **בְּקֻלָּף קָטָן.** וְהוּא הַדִּין בַּחֲתִיכַת בֶּגֶד אִם אֵין לוֹ קֻלָּף [פְּרִי מְגַדִּים (א"א סק"ס)], וְעַיֵּן בְּבֵאוּר הַגְּרָ"א: (רז) **בְּקֻלָּף כָּשֵׁר.** רְצוֹנוֹ לוֹמַר אֲבָל לֹא מִבְּהֵמָה וְחַיָּה טְמֵאָה, אֲבָל בְּמִטְלִית גַּם לְדַעָה זוֹ שַׁפִּיר דָּמֵי. וְעַיֵּן בְּבֵית יוֹסֵף (ד"ה כתוב בסמ"ק וכו' ש"ש) שֶׁכָּתַב בְּטַעַם הַדָּבָר, דְּכֵיוָן שֶׁהוּא מַבְלִיא קֻלָּף צָרִיךְ לִהְיוֹת דָּבוּק מִן הַמֻּתָּר לְפִיךְ כְּמוֹ לַבָּתִּים וְלָרְצוּעוֹת, וּבְבֵאוּר הַגְּרָ"א מְפֻקָּפָק בִּדְבָרָיו זֶה: (רח) **וְהֲלָכָה לְמשֶׁה מִסִּינַי.** לָכֵן אִם לֹא כָּרַךְ הַשֵּׂעָר עָלֶיהָ (ז) פָּסוּל, אַף שֶׁכָּרַךְ עָלֶיהָ קֻלָּף: (רט) **וְנוֹהֲגִין לִכְרֹךְ וְכוּ'.** כִּי יֵשׁ אוֹמְרִים שֶׁיִּכְרֹךְ הַשֵּׂעָר עַל גּוּף הַפָּרָשָׁה וְאַחַר כָּךְ יִכְרֹךְ הַקֻּלָּף לְמַעְלָה, וְיֵשׁ אוֹמְרִים לְהֶפֶךְ, לָכֵן נוֹהֲגִין לְקַיֵּם דִּבְרֵי שְׁנֵיהֶם. וְעַיֵּן בְּבֵאוּר הַגְּרָ"א שֶׁכָּתַב דִּמִּדֵּינָא אֵין קְפֵידָא אֵיזוֹ קוֹדֶם זֶה. וְכָתַב הָאֲלִיָּה רַבָּה (ס"ק סח) דְּמִזֶּה הַטַּעַם טוֹב לַעֲשׂוֹת כָּל תִּקּוּן תְּפִלִּין מֵעוֹר בְּהֵמָה, לָכֵן נוֹהֲגִין לְקַיֵּם שְׁנֵיהֶם. וְעַיֵּן בְּמָגֵן אַבְרָהָם (ס"ק סא), וְעַיֵּן בְּחִדּוּשֵׁי רַבִּי עֲקִיבָא אֵיגֶר שֶׁהִסְכִּים שֶׁשֵּׂעָר הַיּוֹצֵא פְּחוֹת מֵאֹרֶךְ שְׁעוֹרָה: **(ריב) חוּץ לַבָּתִּים.** יֵשׁ אוֹמְרִים שֶׁיִּהְיֶה אָצֶל הַבַּיִת שֶׁמַּנִּח בּוֹ פָּרָשַׁת 'קַדֵּשׁ' וְיֵשׁ אוֹמְרִים אָצֶל 'וְהָיָה', (רמ) וְטוֹב שֶׁיֵּצֵא מִפָּרָשַׁת 'וְהָיָה אִם שָׁמוֹעַ', בַּצַּד הַפּוֹנֶה

שַׁעַר הַצִּיּוּן

(רג) פְּרִי מְגַדִּים (משז"ז ס"ק לו) (שם), וְעַיֵּן בְּבֵאוּר הֲלָכָה (ד"ה חרוץ): **מד (רז)** בְּאוּר הַגְּרָ"א וּפְרִי מְגַדִּים (א"א סק"ס), דְּלֹא כְּבֵאוּר הַיָּטֵב (ס"ק סח): **(רמ)** מָאִיר עֵינַי סוֹפְרִים (סי' יח ס"ח דין ב) בְּשֵׁם דְּבַר שְׁמוּאֵל (סי' ריא):

(רז) הָרא"ש בַּהֲלָכוֹת קְטַנּוֹת (דף קכד טור ב): **(רז)** כֵּן מוּכָח מֵהָרא"ש בַּהֲלָכוֹת קְטַנּוֹת (דף קכד טור א), וְכֵן מִבֵּאוּר הַגְּרָ"א וּשְׁאָרֵי אַחֲרוֹנִים: **(רמ)** שָׁלוּ"ה (מסכת חולין תורה אור אות יב):

לִיקוּטֵי דִּבְרֵי הָרַב: א] וכן כתב בשו"ע הרב (סס"ד).

עוֹן וְהֶדֶר - Mishna Brura Menukad © Copyright Oz Vehadar
Sacred Text - If printed do not throw away, requires genizah

(סו) **לבתים: מה** [ג]יתן כל פרשה בבית שלה * שתהא (ריג) זקופה מעמד (סו) [סז] **בביתה: מו** * [ד]יהיה הגלוין **עלוין תחלה, שהוה שורה עלונה, וגלוין תחתון (ריד) לצד פה הבתים.** הגה: וראש הפרשה יהיה מנח לצד ימין הקורא, שאם בא לפתחן ולקראן יהיו מנחים לפניו (רטו) כהלכתן (תרומת הדשן (פר' מט) ובית יוסף (ד"ה ויתן) בשם ארחות חיים (פר' טו)): **מז** [ה]אם כתב כל הארבעה פרשיות בקלף אחד, כשרים (רטז) **אפלו אין רוח ביניהם, ובלבד שיהיה חוט (ריז) או משיחה בין כל בית ובית.** [ו]של יד, כותב הארבעה פרשיות בקלף אחד, וגולל אותן מפוקן לתחלתן, וכורך קלף עליהם ושער עגל ומכניסן בביתם כמו של ראש. * [ז]אם כתבם על ארבעה קלפים [*] והניחם (ריח) בארבעה בתים, יצא, * והוא שיטלה (פרוש, יכסה) **עור על ארבעה בתים שיהיו נראים בבית אחד.** הגה: (ריט) והמנהג לדבקם בדבק שיהא הכל כקלף אחד, ויזהרו לטל (רכ) דבק (סמ) כשר (ברוך שאמר (פיקון מפילין פמ' קסג) ואגור סימן נ"ז): **מח** * [ח]אם צפה הבתים בזהב (רכא) **או בעור בהמה טמאה, פסולים: מט** [ט]הלכה למשה מסיני שיהיו תפלין נתפרים (רכב) (פט) [סט] **בהמה וחיה (רכג) טהורים, וטוב לתפר (רכד) בגידי שור: נ** [י]אין לקנות גידים מאינו יהודי, משום (רכה) דחזישינן

ג הרא"ש בפרק תפלין (הל' תפלין דף קכד טור ב) והמדקדקי (הל' קטנות דף יא טור ג) לדעת רש"י (מנחות לב. ד"ה איסתרוגא), והרי"ף אסכנדרני (הר"ד בבי"ד ד"ה ויתן), וספר ארחות חיים (סי' כו). ד ארחות חיים) שם. ה מנהות ל"ד ע"ב). ו שם. ז שם. ח מנהרדין מ"ח ע"ב). ט שבת כ"ח ע"ב). י שמשלשא רבא (ברא"ש הל' תפלין דף קכב טור ב) ונמוקי יוסף (הל' קטנות ד' ד"ה ציטן) וספר התרומה (סי' רי). כ אגור (סי' עד) בשם מהרי"ו מולין (שו"ת מהרי"ל החדשות סי' קיח).

שערי תשובה

מה [סז] בביתה. עין באר היטב. וכתב בנודע ביהודה מהדורא תנינא (או"ח סי' ד) דאף שרבנו תם (בתוס' מנחות לב. ד"ה הא) חולק ופוסק דאין שתהיה שוכבת מכל מקום אין צריך להניח שתי וגוות תפלין, דשאני סדר הנחתן דאיכא רב האי גאון (בתוס' שם ד"ה והקורא) וכפה גאונים דקיימי בשיטת רבנו תם, עין שם. ואפשר לומר דבכאן אף לרבנו תם אין פסול בדיעבד בזה, מה שאין כן לענין סדר הנחתם דוודאי עכובא בדיעבד הוא אליבא דרבנו תם, ולכן צריך לצאת דעתו בזה. ועוד נראה שהמנהג של שתי וגוות תפלין יש לו יסוד נחת על פי ההאר"י זכרונו לברכה (פרי עץ חיים שער התפלין פ"ט) שאלו ואלו דברי אלקים חיים, ולכן החזיקו בזה כל יראי השם וחושקי שמו, מה שאין כן בשאר מחלקת הפוסקים כל דסגין דעלמא כחד מינייהו הנח להם לישראל כו'. ומי שרוצה להיות תכם בציניו דעה האחרת ורוצה לצאת ידי חובה של דעה זו על זה אמרו כל המתיהר כו', ודי בזה. **מז [כשו"ע] והניחם בארבעה בתים כו'.** וכתב בברכי יוסף (פ"ק ח) בשם בית יהודה חלק (ג') [ב'] סימן ע"ו דלאו דוקא הניחם בדיעבד, אלא כיון שכתבו בארבעה קלפים חשוב דיעבד ומאי להניחם לכתחלה, עין שם. וכתב עוד שאם נמצא [טעות] בפרשה רביעית מאי לכתבה בקלף לבד, דהרי בדיעבד. ואם נכתבה פרשה אחת בשל ראש שלא כפדר, עין בשו"ת הר"ש בן הרשב"ץ סימן תרל"ב עין שם: **מט [סט] בהמה.** עין באר היטב. ובנודע ביהודה מהדורא תנינא (או"ח סימן) ב' חולק גם כן עליו, וכתב שזה תלוי בשאלדורו"ש המבואר (בסימן) [בקטעים] (ד"ה וכתוב בשימושא) מכשיר לכתחלה אף יוסף להכשיר בני מעים, ועין שם שכתב בשאלדורו"ש שהבית יוסף מתיר בשעת הדחק, ואני חושש אפלו בשעת הדחק, שהרי הלכה למשה מסיני הוא גידין, והשאלדורו"ש הוא עור שהוא הקלף, ועור לתפירה לא שמענו וכו'.

באור הלכה

רבה (ס"ק סז) **דמשמע מיניה דמתר גם כן לברך אם אין לו אחרים, ושלא כמחצית השקל** (סק"ס) **שנסתפק בזה:**

מה * שתהא זקופה מעמד. עין בשערי תשובה (ס"ק סז) **מה שכתב בשם הנודע ביהודה** (מהדו"ת או"ח סי' ד) **דאין לחוש לשיטת רבנו תם שיהא הניחם בדיעבד, אלא כיון שכתבו בארבעה קלפים חשוב דיעבד ומאי להניחם לכתחלה, עין שם. וכתב עוד שאם נמצא [טעות] בפרשה רביעית מאי לכתבה בקלף לבד, דהרי בדיעבד. ואם נכתבה פרשה אחת בשל ראש שלא כפדר, עין בשו"ת הר"ש בן הרשב"ץ סימן תרל"ב עין שם:**

מו * יהיה הגלוין וכו' לצד פה הבתים. ואם הפך, [א]יש מאחרונים שפוסלין אף דיעבד:

מז * אם כתבם וכו' והניחם בארבעה בתים וכו'. עין בפרי מגדים (משו"ת ס"ק לז) **שכתב דלדעת המחבר אם הם בלם בבית אחד אפלו לכתחלה אין צריך לדבק, ועל זה הוסיף רמ"א וכתב והמנהג וכו', רצונו לומר דאפלו בבית אחד בכתחלה מצוה לדבקם:**

*** והוא שיטלה עור.** עין בפרי מגדים (שם) **[ב]יכפה בחעור גם על מקום השי"ן שלא יראה החוצה,** דאי לאו הכי יש בו חשש בל תוסיף בהשל יד דאין צריך לשי"ן:

מח * בתים וכו'. עין במשנה ברורה (ס"ק רכא) בשם הפרי מגדים. וכתב עוד הא **עור בשר על גבי עור בשר ושי"ן נראה, בשר, אף על פי שאין בית רואה אויר,** כיון שהשי"ן נראה, **ולפי זה בל שפן אותן שעושין צבע עב בשר, כי הזקיפה אינה אלא למצוה** [כן מתבאר הפרוש לפי מה שכתב הבית יוסף (ד"ה ויתן) בשם מהרי"א (סי' מט) ומהר"י בן חביב, וכן הסכים הב"ח (סל"ב), ועין במגן אברהם (ס"ק סב) בשם הדרכי משה (אות כ)]: **(ריז) או משיחה.** רצונו לומר, דכיון שכתב הפרשיות בעור אחד, צריך להפסיק בחוט או משיחה או בגיד כמו שאנו נוהגין בין בית לבית, כדי לתת הפר שהבתים מבדילים, אבל בכתב הפרשיות על ארבע עורות אין צריך לתת כלום בין בית לבית. ויש פוסקים דבכל גוני צריך לתת הבדל בין הבתים, וכן יש לנהג כמו שכתב המחבר לקמן בסעיף נ"א ויעבור חוט וכו'. ומכל מקום לענין דיעבד כתב הט"ז (ס"ק לח) דאינו מעכב שם, שהעקר כסברא הראשונה: **(ריח) בארבעה בתים.** וכל שכן אם הניחם בבית אחד דטפי עדיף: **(ריט) והמנהג וכו'.** רצונו לומר, אם הניחם בבית אחד, אף דבדאי יצא, מכל מקום לכתחלה מצוה לדבקם. כתבו האחרונים, דאף שלכתחלה מצוה לכתב הארבעה פרשיות של יד בקלף אחד, מכל מקום אם כבר כתב בארבעה קלפים חשוב כדיעבד, ומתר להניחם לכתחלה אם מדביקם מקדם. ואם נמצא טעות בפרשה רביעית, מתר לכתבה בקלף לבד אפלו לכתחלה ולהדביקה, דזה הרי כדיעבד: **(רכ) דבק כשר.** רצונו לומר מבהמה טהורה. וכתב בפרי מגדים (א"א ס"ק סד) דזה רק למצוה אבל לא לעכובא, כיון דהדבוק אינו מעכב, ממילא אין קפידא בזמה מדבק: **מח (רכא) או בעור.** פרוש, שעשה עור מתחלה מבהמה טהורה ואחר כך צפה על אותו עור מבהמה טמאה, אפלו הכי פסולים, ואפלו חתך במקום השינ"ן שהשי"ן נראה [פרי מגדים (שם)], ועין בבאור ההלכה (ד"ה ציפה): **מט (רכב) בגידי בהמה.** ולוקחין מהעקב שהם לבנים, ואם הם קשים מרככים באבנים עד שיעשו כפשתן, וטווין אותם ושוזרין אותם. ורצת המגן אברהם בסוף סעיף קטן ס"ו [ב]דבעינן בזה השוזה וקאליה רבה (סק"ע) ופרי מגדים מסקפקין בזה: **(רכג) טהורים.** אפלו מנבלות וטרפות שלהם: **(רכד) בגידי שור.** ואם אין לו, יקח מגידי בהמה דקה, אבל מטמאה אפלו בדיעבד פסול: **ג (רכה) דחזישינן [אחרונים]:** (רט) כשהוא הולך לבתי הנכרים לקנות מהם גידין, וגם ידוע לו שמקצת מן הנכרים הנוטלין הגידין מבהמה טמאה, לכן אף על פי שהרב נוטלין מטהורה, כיון שהוא הולך אצל נכרי בשעה שהם קבועין בבתיהם אין הולכין אחר הרב, שכל קבוע כמחצה על מחצה דמי. אבל אם העובד גלוחים הביא לשוק מתר לקנות ממנו, שכיון שפרש מקביעותו אמרינן כל דפרש מרבא פרש, (יא) אם לא שמוכרין שם בשוק בחניות אז חוזרין לקביעותן. וכן אם אין ידוע שפרש מקביעותו אמרינן כל דפרש מרבא פרש, (יא) אם לא שמוכרין שם בשוק בחניות אז חוזרין לקביעותן. וכן אם אין ידוע

משנה ברורה

לקדשת קדש: מה (ריג) זקופה. כדרך קריאתה וכדרך שמעמידין ספר תורה בהיכל. ובדיעבד אם נתנה שם משכבת אין לפסל התפלין בשביל זה, כן כתב הבית יוסף (ד"ה ומהר"י אבוהב) בשם הר"י בן חביב, וכן כתב הב"ח (סל"ב), ועין במגן אברהם (ס"ק סב). ונראה דמכל מקום על להבא צריך לתקן, דהינו שיוציאם ויניחם כהלכה: **מו (ריד) לצד פה.** דאי לאו הכי יעמדו האותיות הפוכות נגד הקורא: **(רטו) כהלכתן.** שהרי מצינו שסדר הנחתן בבתים גם כן הם מסדרים לפני ימין הקורא אשר הוא עומד נגד המניח שיהיה קורא כסדר, מתחלה פרשת קדש של ימינו ואחר כך פרשת והיה כי יביאך' ושאר הפרשיות, כמו שכתוב בסימן ל"ד, על כן צריך להיות סוף הגלילה שהוא ראש הפרשה גם כן מצד ימין נגדו: **מז (רטז) אפלו אין וכו'.** רצונו לומר, וכל שכן כשיש רוח בין הפרשיות, שיוכל לחתכם וישתייר כדי הקף גויל לכל אחת דשפיר דמי, אף דבצת הכתיבה כתבן בקלף אחד. וכתבו האחרונים, אף על גב דכשאין רוח ביניהם יהיה מכרח להניח כל פרשה בביתה שלא בזקיפה, אפלו הכי כשר, כי הזקיפה אינה אלא למצוה [כן מתבאר הפרוש לפי מה שכתב הבית יוסף (ד"ה ויתן) בשם מהרי"א (סי' מט) ומהר"י בן חביב, וכן הסכים הב"ח (סל"ב), ועין במגן אברהם (ס"ק סב) בשם הדרכי משה (אות כ)]: **(ריז) או משיחה.** רצונו לומר, דכיון שכתב הפרשיות בעור אחד, צריך להפסיק בחוט או משיחה או בגיד כמו שאנו נוהגין בין בית לבית, כדי לתת הפר שהבתים מבדילים, אבל בכתב הפרשיות על ארבע עורות אין צריך לתת כלום בין בית לבית. ויש פוסקים דבכל גוני צריך לתת הבדל בין הבתים, וכן יש לנהג כמו שכתב המחבר לקמן בסעיף נ"א ויעבור חוט וכו'. ומכל מקום לענין דיעבד כתב הט"ז (ס"ק לח) דאינו מעכב שם, שהעקר כסברא הראשונה: **(ריח) בארבעה בתים.** וכל שכן אם הניחם בבית אחד דטפי עדיף: **(ריט) והמנהג וכו'.** רצונו לומר, אם הניחם בבית אחד, אף דבדאי יצא, מכל מקום לכתחלה מצוה לדבקם. כתבו האחרונים, דאף שלכתחלה מצוה לכתב הארבעה פרשיות של יד בקלף אחד, מכל מקום אם כבר כתב בארבעה קלפים חשוב כדיעבד, ומתר להניחם לכתחלה אם מדביקם מקדם. ואם נמצא טעות בפרשה רביעית, מתר לכתבה בקלף לבד אפלו לכתחלה ולהדביקה, דזה הרי כדיעבד: **(רכ) דבק כשר.** רצונו לומר מבהמה טהורה. וכתב בפרי מגדים (א"א ס"ק סד) דזה רק למצוה אבל לא לעכובא, כיון דהדבוק אינו מעכב, ממילא אין קפידא בזמה מדבק: **מח (רכא) או בעור.** פרוש, שעשה עור מתחלה מבהמה טהורה ואחר כך צפה על אותו עור מבהמה טמאה, אפלו הכי פסולים, ואפלו חתך במקום השינ"ן שהשי"ן נראה [פרי מגדים (שם)], ועין בבאור ההלכה (ד"ה ציפה): **מט (רכב) בגידי בהמה.** ולוקחין מהעקב שהם לבנים, ואם הם קשים מרככים באבנים עד שיעשו כפשתן, וטווין אותם ושוזרין אותם. ורצת המגן אברהם בסוף סעיף קטן ס"ו [ב]דבעינן בזה השוזה וקאליה רבה (סק"ע) ופרי מגדים מסקפקין בזה: **(רכג) טהורים.** אפלו מנבלות וטרפות שלהם: **(רכד) בגידי שור.** ואם אין לו, יקח מגידי בהמה דקה, אבל מטמאה אפלו בדיעבד פסול: **ג (רכה) דחזישינן [אחרונים]:** (רט) כשהוא הולך לבתי הנכרים לקנות מהם גידין, וגם ידוע לו שמקצת מן הנכרים הנוטלין הגידין מבהמה טמאה, לכן אף על פי שהרב נוטלין מטהורה, כיון שהוא הולך אצל נכרי בשעה שהם קבועין בבתיהם אין הולכין אחר הרב, שכל קבוע כמחצה על מחצה דמי. אבל אם העובד גלוחים הביא לשוק מתר לקנות ממנו, שכיון שפרש מקביעותו אמרינן כל דפרש מרבא פרש, (יא) אם לא שמוכרין שם בשוק בחניות אז חוזרין לקביעותן. וכן אם אין ידוע

שער הציון

ג (רט) מגן אברהם (ס"ק סה): **(רי)** פרי חדש (יו"ד סי' קיד ס"ק כה) ומחצית השקל (ס"ק סה):

ליקוטי דברי הרב: א) וכן כתב בשו"ע הרב (קונטרס אחרון ס"ק טו). **ב)** וכן כתב בשו"ע הרב (סע"ה).

Mishna Brura Menukad © Copyright Oz Vehadar - עוז והדר
Sacred Text - If printed do not throw away, requires genizah